

Forslag

til

Lov om kunstig sædoverføring på husdyr.

Fremsat den 14. februar 1968 af *landbrugsministeren*.

§ 1. Landbrugsministeren kan bestemme, at husdyr, hvis sæd kunstigt overføres til andenmands husdyr, skal opfylde de sundhedsmæssige krav, som ministeren efter forhandling med de interesserede organisationer fastsætter.

Stk. 2. Ministeren kan efter indstilling fra de organisationer, som repræsenterer avlsarbejdet indenfor de enkelte husdyrarter, fastsætte bestemmelser til sikring af, at husdyr, hvis sæd kunstigt overføres til andenmands husdyr, opfylder rimelige krav i henseende til afstamning og kvalitet.

§ 2. Husdyr, som skal opfylde de i § 1, stk. 1, nævnte krav, må kun holdes på særlige virksomheder, der er godkendt af landbrugsministeren. For sådan godkendelse kan ministeren fastsætte betingelser, herunder at der på virksomheden ikke findes andet dyrehold end den til virksomhedens drift nødvendige dyrebestand med opdræt.

Stk. 2. Sæd fra husdyr, som skal opfylde de i § 1, stk. 1, nævnte krav, og som skal benyttes til kunstig overføring på andenmands husdyr, må kun opbevares på dertil af ministeren på nærmere betingelser godkendte virksomheder.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte bestemmelser, der tager sigte på forebyggelse af, at smitsomme husdyrsygdomme indslæbes til eller udbredes fra de i stk. 1 og 2 nævnte virksomheder.

§ 3. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om opsamling, bedømmelse, præparation, opbevaring, forsendelse og kunstig overføring m. v. af husdyrsæd og om journalføring og indberetningspligt

Landbrugsmin. j. nr. V. 324-67.

med hensyn til disse forhold samt med hensyn til frugtbarhedskontrol og sygdomstilfælde.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte bestemmelser om mærkning af de til sædudtagning anvendte handyr, af de hundyr, hvortil sæden er overført, og af det derved frembragte afkom.

§ 4. Kunstig overføring til andenmands husdyr af sæd fra dyr, der skal opfylde de i § 1, stk. 1, nævnte krav, må kun udføres af autoriserede dyrlæger samt af inseminører, som veterinærdirektoratet har givet særlig tilladelse dertil. Ministeren fastsætter betingelserne for opnåelse af tilladelsen.

§ 5. Husdyr, der benyttes af en forening, et selskab eller anden sammenslutning til udtagning af sæd til kunstig overføring på medlemmernes husdyr, er omfattet af bestemmelserne i denne lov.

§ 6. Overtrædelse af bestemmelserne i § 2, stk. 1 og 2, og § 4 straffes med bøde.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der tilsidesætter vilkår, der er fastsat i en godkendelse efter § 2, stk. 1 og 2.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber el. lign., kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Indledningsvis bemærkes at lovforslaget blev fremsat i folketingssamlingen 1966-67 men blev ikke færdigbehandlet i folketetinget. Det blev påny fremsat i folketingssamlingen 1967-68 men var ikke færdigbehandlet, da folketingssamlingen som følge af udskrivningen af valg blev afbrudt.

Kunstig overføring af tyresæd har indenfor kvægbruget i en lang årrække været anvendt i betydelig udstrækning i mange lande på grund af de meget gunstige muligheder for udnyttelse af avlsmateriale, som er forbundet hermed. Her i landet insemineres nu ca. 90 pct. af kvæget.

Kunstig sædoverføring har i de senere år indenfor svineavl fundet en ret stor udbredelse i adskillige lande. Metodens udbredelse er i et vist omfang blevet hæmmet af en række forskellige forhold, bl. a. at ornesæd kun har ringe overlevelsessevne. I de senere år har forskningsarbejdet på dette område imidlertid fremvist resultater, der ligger meget nær de ved naturlig bedækning opnåede, og interessen for kunstig befrugtning af svin er i overensstemmelse hermed stærkt stigende både i udlandet og her i landet.

Da den til kunstig overføring udtagne sæd ikke kan underkastes en effektiv desinficerende behandling, vil den kunstige sædoverføring indebære en potentiel smittefare, såfremt hensigtsmæssige sanitære foranstaltninger ikke iværksættes. Den kunstige sædoverføring er derfor i vore nabolande og i de fleste andre lande underkastet strenge administrative bestemmelser for at formindske risikoen for smitteoverførsel til de anvendte handyr, fra det ene handyr til det andet og til de hundyr, hvortil sæden overføres.

I Danmark findes der udover generelle bestemmelser vedrørende bekæmpelse og forebyggelse af smitsomme husdyrsygdomme samt bestemmelser vedrørende visse med sæden overførbare smitsomme lidelser ingen lovgivningsbestemmelser om sædudtagning og kunstig sædoverføring på husdyr. Veterinærdirektoratet har derfor henstillet, at der søges tilvejebragt fornøden hjemmel til at forebygge smitteoverførsel i videst muligt omfang fra virksomheder, på hvilke der er opstaldet husdyr, hvis sæd kunstigt overføres på andenmands husdyr.

Lovforslaget er tiltrådt af landbrugsrådet, de samvirkende danske landboforeninger, de samvirkende danske husmandsforeninger, de samvirkende kvægavlsforeninger med kunstig sædoverføring,

landsudvalget for svineavlens ledelse, det veterinære sundhedsråd, den danske dyrlægeforening, den kgl. veterinær- og landbohøjskoles afdeling for obstetrik og gynækologi og statens veterinære serumlaboratorium.

Administrationen af de bestemmelser, der vil blive udstedt, såfremt lovforslaget gennemføres, påregnes ikke at ville medføre øgede udgifter for det offentlige, hvorved bemærkes, at det med sådanne bestemmelser forbundne administrative arbejde vil kunne bestrides af veterinærdirektoratet uden udvidelse af personalet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til stk. 1. Den foreslåede bemyndigelse for landbrugsministeren til at fastsætte sundhedsmæssige krav agtes i første række bragt til anvendelse med hensyn til tyre og orner, hvis sæd kunstigt overføres til andenmands husdyr. Bestemmelsen giver imidlertid mulighed for, at ministeren kan fastsætte sådanne krav også for handyr af andre husdyrarter, såfremt der senere opstår behov herfor. Man har ikke fundet det hensigtsmæssigt i selve lovtæksten at opregne de interesserede organisationer, som er landbrugsrådet, de samvirkende danske landboforeninger og de samvirkende danske husmandsforeninger samt avlsorganisationer og eventuelle andre organisationer inden for de enkelte dyrearters områder.

Til stk. 2. En lignende bestemmelse findes i § 2, stk. 1, i lov nr. 131 af 13. april 1954 om udførsel og indførsel af levende dyr m. v. for så vidt angår husdyr, der udføres eller indføres.

Til § 2.

Til stk. 1 og 2. Udover den i stk. 1 nævnte betingelse for godkendelse af de heromhandlede virksomheder vil der blive stillet en række betingelser, som på forhånd vanskeligt lader sig afgrænse, idet de må afhænge af udviklingen på dette område, men som skal have til formål at sikre tilfredsstillende sundhedsmæssige og hygiejniske forhold på disse virksomheder. Der vil ved godkendelser blive taget forbehold om tilbagekaldelse, såfremt de stillede betingelser ikke overholdes.

Til stk. 3. Det er hensigten i medfør af denne bestemmelse bl. a. at stille krav om, at tilførsel af dyr til de i stk. 1 nævnte virksomheder skal være betinget af særlige af en dyrlæge udstedte bevisligheder for såvel dyrets som oprindelsesbesættningens

tilstand. Bestemmelsen skal endvidere afgive hjemmel for udøvelse af tilsyn af en af veterinærdirektoratet dertil godkendt dyrlæge med overholdelsen af sundhedsmæssige og hygiejniske forskrifter udstedt af landbrugsministeren.

Til § 4.

Kvæginseminører skal for at kunne opnå tilladelse til at virke som sådanne have gennemgået et af de samvirkende kvægavlsforeninger etableret kursus. Tilmeldte elever afholder selv udgiften til ophold

og kursus, der varer 3 måneder og afholdes på Malling landbrugsskole.

Kursus for svineinseminører agtes afholdt på den kgl. veterinær- og landbohøjskoles afdeling for obstetrik og gynækologi. Det antages, at kunstig sædooverføring på svin vil udvikle sig gradvis, og man regner kun med små hold i de første år. Udgifter for det offentlige i forbindelse med disse kursus, hvis varighed anslås til 2-3 måneder, påregnes dækket gennem en kursusafgift, som for tiden anslås at ville blive 2.000 kr. pr. deltager.